

Ontwerp-projectplan Waterwet

Renovatie en vispasseerbaar maken stuw 204A en waterbeheersingsgemaal Groote Wetering

Documenttitel	Ontwerp-Projectplan Waterwet Renovatie en vispasseerbaar maken stuw 204A en waterbeheersingsgemaal Groote Wetering
Registratienummer	498702
Status	Ontwerp
Datum	september 2017
Opdrachtgever	J. Malda

Inhoudsopgave

1	Vispasseerbaar maken bestaande stuwen	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	4
1.3	Beschrijving van de waterstaatswerken (nieuwe situatie).....	6
1.4	Effecten van het plan	7
1.5	Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd	8
1.6	Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen.	9
1.7	Legger, beheer en onderhoud	9
2	Verantwoording	11
2.1	Verantwoording op basis van wet- en regelgeving.....	11
2.2	Verantwoording op basis van beleid	11
2.3	Benodigde vergunningen en meldingen.....	12
2.4	Benodigde onderzoeken.....	12
3	Rechtsbescherming	13

Leeswijzer

Het projectplan geeft invulling aan artikel 5.4 van de Waterwet voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk. Het projectplan “Renovatie en vispasseerbaar maken stuw 204A en waterbeheersingsgemaal Groote Wetering” bestaat uit drie delen.

In hoofdstuk 1 wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Hoofdstuk 2 geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Hoofdstuk 3 geeft informatie over rechtsbescherming en procedures.

1 Vispasseerbaar maken bestaande stuwen

Dit projectplan heeft betrekking op de renovatie en vispasseerbaar maken van stuw 204A en waterbeheersingsgemaal Grote Wetering in de Grote Wetering.

1.1 Aanleiding en doel

Huidige situatie

Stuw 204A is de laatste stuw in de Grote Wetering en stort over in de Aa (zandvang) . Stuw 204A bestaat uit een betonnen damwand waarvan de overstort niet regelbaar is. Het streefpeil voor deze stuw is NAP+ 3.30 m.

De Grote wetering zelf heeft een dubbele functie: afvoer en aanvoer. Tijdens de natte periodes voert de Grote wetering af maar in de droge periodes vraagt het achterliggende gebied om water en die wordt (deels) door de Grote wetering verzorgd. Hiertoe is er tegen de stuw een gemaal gebouwd die het water vanuit de zandvang oppompt richting de Grote wetering. De capaciteit van het gemaal is circa 0,5 m³/s bij een opvoerhoogte van 1,10 m (van NAP+ 2,20 naar NAP+ 3,30 m).

Knelpunten in de huidige situatie

Eén van de taken van waterschap Aa en Maas is werken aan een gezond en natuurlijk watersysteem. Het waterschap wil voldoen aan de eisen die de Europese Kaderrichtlijn Water stelt, door maatregelen te treffen om de ecologische kwaliteit van wateren te vergroten. Eén van die maatregelen is het herstellen van vismigratieroutes door de aanleg van vispassages. Met name stuwen en gemalen vormen een onneembare barrière voor vissen die stroomopwaarts willen trekken. Om leefgebieden te ontsnipperen en vispopulaties weer met elkaar in contact te brengen, maakt het waterschap deze waterbouwkundige objecten weer vispasseerbaar.

Ook stuw 204A en waterbeheersingsgemaal Grote Wetering zijn in de huidige situatie een obstakel voor vissen. Beide zijn de eerste waterbouwkundige objecten die vissen tegenkomen als ze vanaf de Aa stroomopwaarts de Grote Wetering willen opzwemmen. In de beleidsnota visstand- en visserijbeheer (waterschap Aa en Maas, 2007) is stuw 204A aangewezen als een vismigratieknelpunt welke opgelost dient te worden. In de prioritering van de vismigratieopgave is aan stuw 204A de middelhoge prioriteit toegekend.

Zowel de stuw als het waterbeheersingsgemaal zijn ook aan het einde van de levensduur, dus behalve het mogelijk maken van vismigratie, dienen beide waterbouwkundige objecten vervangen te worden.

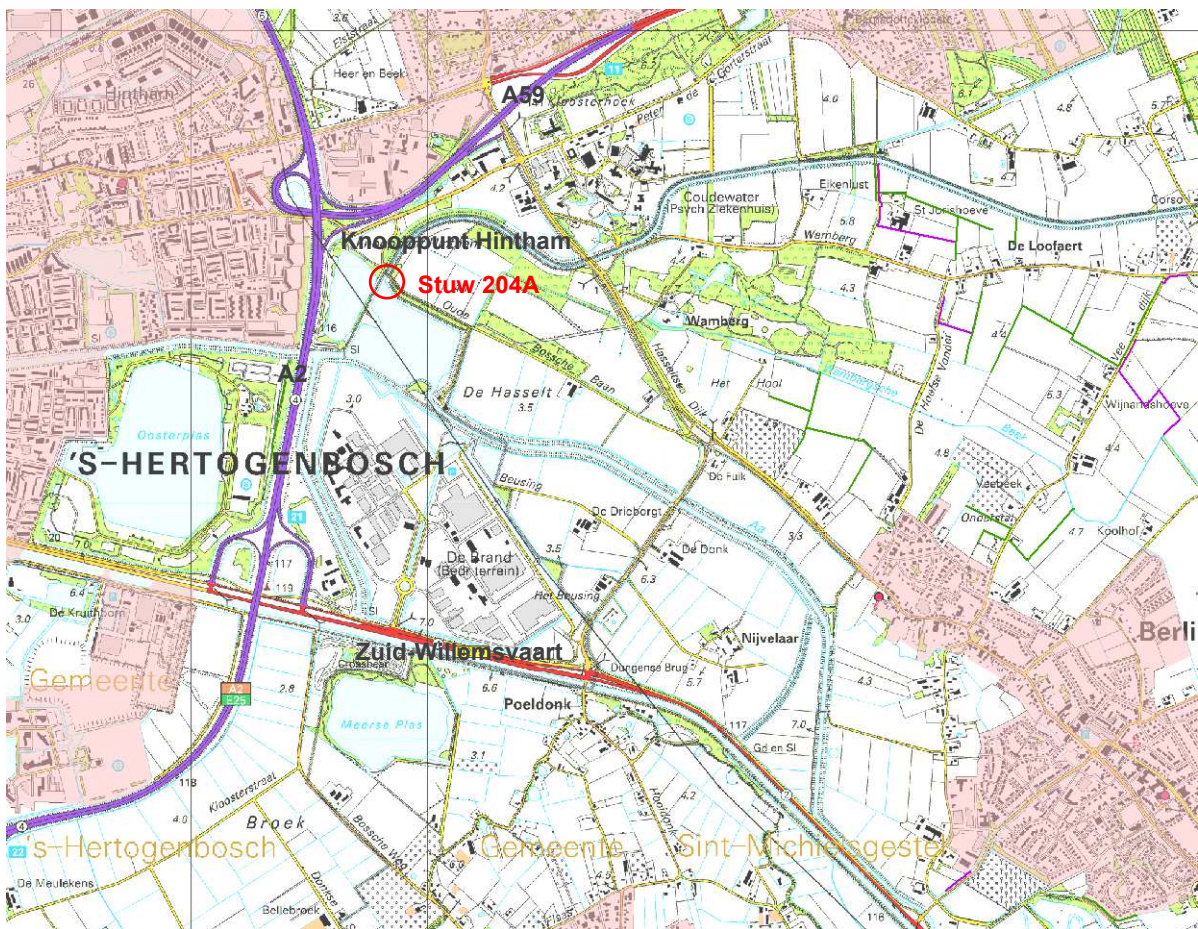
Doelstelling

De doelstelling van dit projectplan is:

- Gezien de staat van de waterbouwkundige objecten, het volledig vervangen van zowel de stuw als het waterbeheersingsgemaal. Stuw en waterbeheersingsgemaal worden ter hoogte van de bestaande objecten gebouwd;
- Aanbrengen van een geautomatiseerde kantelstuw in de stuw 204A met een klepbreedte van 3,00 meter breed;
- het integreren van een De Wit vispassage langs de stuw204A en waterbeheersingsgemaal Grote Wetering.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

De stuw is gelegen op de volgende locatie:

Figuur 1. ligging t.o.v. 's-Hertogenbosch en knooppunt Hintham

In dit projectplan is de renovatie van stuw 204A en waterbeheersingsgemaal inclusief de aanleg van een De Wit vispassage beschreven. Een De Wit vispassage is een technische constructie die weinig ruimte vraagt. De voorziene wijziging beperkt zich tot de directe omgeving van de stuw en waterbeheersingsgemaal en kan gerealiseerd worden binnen de gronden die in eigendom en beheer van waterschap Aa en Maas zijn. Voor de realisatie is geen grondvererving noodzakelijk.

Stuw en waterbeheersingsgemaal bevinden zich op de volgende kadastrale percelen:

- RML00 sectie E perceelsnummer 5693 (Waterschap Aa en Maas)

1.3 Beschrijving van de waterstaatswerken (nieuwe situatie)

Stuw 204A en waterbeheersingsgemaal Groote Wetering

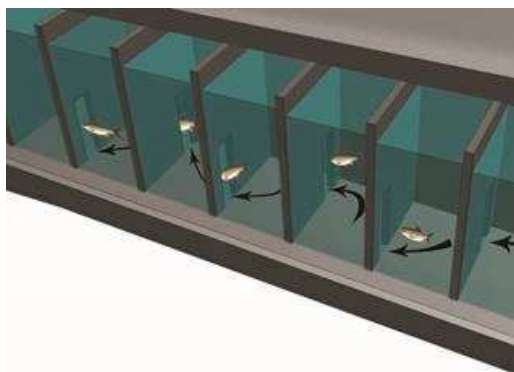
De stuwconstructie en waterbeheersingsgemaal worden vervangen door geoptimaliseerde kunstwerken met dezelfde functies. De stuw wordt uitgevoerd in een stalen damwandconstructie met betonnen deksloof. In de damwandconstructie wordt een kantelstuw aangebracht met een doorstroombreedte van 3,00 meter. De betonnen deksloof wordt op een hoogte van NAP+3,40 m aangelegd. Het streefpeil van de kantelstuw is onder normale omstandigheden NAP+3,30 m. In droge periode kan het peil verhoogd worden naar NAP+ 3,40 m. Het waterbeheersingsgemaal bestaat uit één pomp met twee terugslagkleppen, staande in een betonnen put. Aan één zijde is een opening, voorzien van grofvuilroosters.

De exacte afmetingen van de stuwconstructie en waterbeheersingsgemaal worden in de fase van het definitief ontwerp bepaald.

Afmetingen vispassage

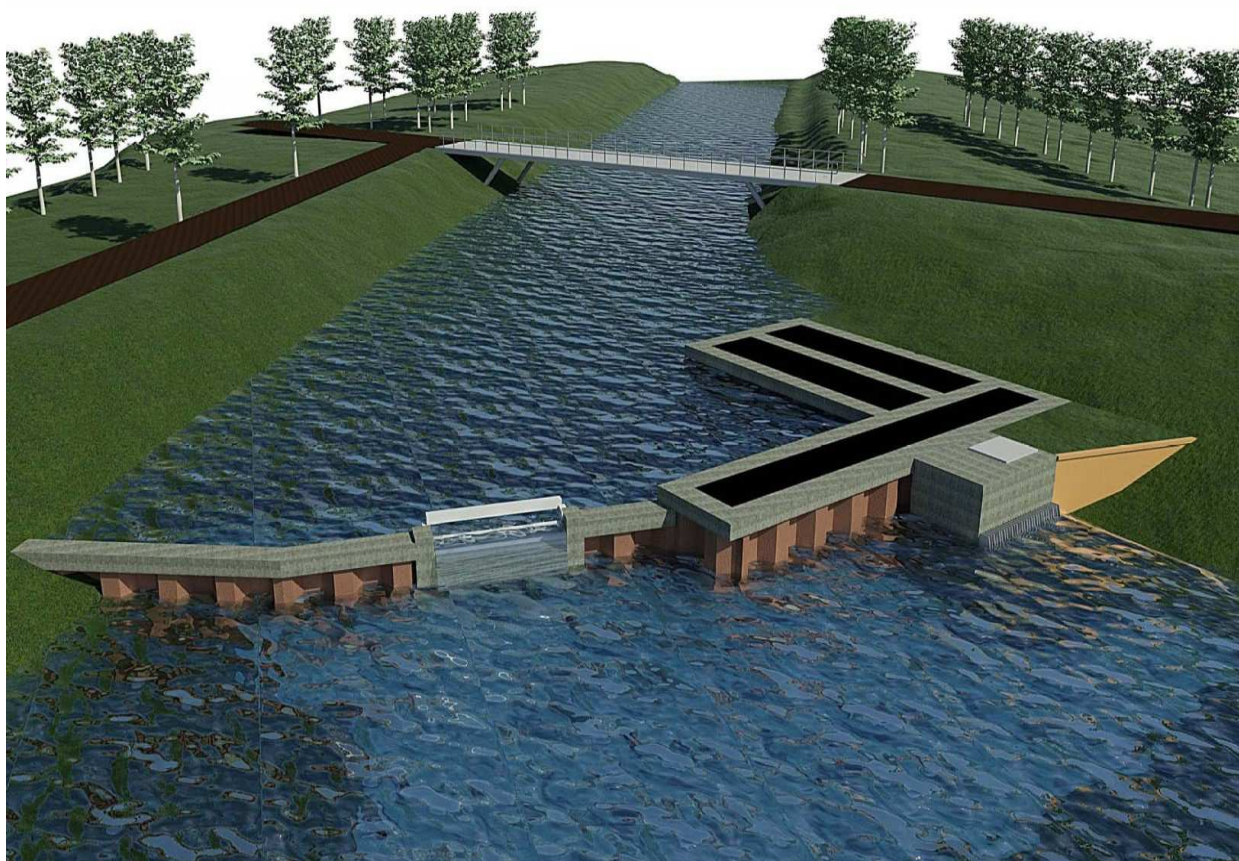
De vispassage bestaat uit een "vergroete" De-Witvispassage met kamerafmetingen van 2,0 x 1,5 m (l x b). Ten behoeve van het ontwerpdebiet van 150 l/sec hebben de doorstroomopeningen een afmeting van 0,25 x 0,70 m (b x h). Uitgaande van een peilverschil van ca. 6 - 8 cm tussen de opeenvolgende bekkens zijn er 15 kamers nodig om het maatgevende peilverschil van 1,12 m te kunnen overbruggen. Gezien het aantal benodigde kamers wordt de middelste kamer uitgerust als rustbekken met een lengte van 4 m. De totale lengte van de voorgestelde vispassage komt hiermee op ca. 32 m.

Een de Wit vispassage is een constructie die in of langs een talud kan worden aangebracht door de damwand van de stuw heen of langs de stuw op. De Wit vispassage bestaat uit een langwerpige, gesloten bak met binnenin tussenschotten die de bak in kamers verdelen. In ieder tussenschot is een opening (venster) aangebracht. De vensters in de tussenschotten sluiten aan op de bodem. Op de bodem van de kamers wordt een laag breuksteen aangebracht zodat een traploze bedding ontstaat. De openingen verspringen ten opzichte van elkaar afwisselend links en rechts van de lengteas van de vispassage. Hierdoor ontstaat een slingerend stromingspatroon dat zorgt voor een verhoogde energiedemping en afremming van de stroomsnelheid. De bovenkant van de vispassage is afgewerkt met afdekroosters die gedemonteerd en gelicht kunnen worden. Zo kan het binnenwerk van de vispassage eenvoudig onderhouden worden.

Figuur 2. verspringende openingen in de vispassage

Onderstaand een impressie van de nieuwe situatie.

Figuur 3. Impressie na renovatie

1.4 Effecten van het plan

Voor de stuw, waterbeheersingsgemaal en de vispassage zal nog een definitief ontwerp (DO) worden opgesteld. Deze wordt voorzien van een hydraulische en hydrologische onderbouwing.

Ecologie

Met de werkzaamheden wordt een vismigratieknelpunt opgelost. De werkzaamheden zorgen ervoor dat de vissen stroomopwaarts kunnen migreren in de Groote Wetering. Uitgangspunt voor het ontwerp is dat een vispassage 95% van de migratieperiode passeerbaar is voor de doelsoorten, zoals aangegeven in tabel 1.

Tabel 1. Doelsoorten vispassage en paaiperiode

Soorten in de Groote Wetering	Paaiperiode en watertemperatuur
Baars	Maart-April (8-14°C)
Blankvoorn	April-Mei (12-15°C)
Kolblei	Mei-Juni (14-16°C)
Snoek	Februari-Maart (6-14°C)
Bittervoorn	April-Juni
Aal	n.v.t. paait niet in Nederland
Ruisvoorn	April-Juni (>15°C)
Zeelt	Mei-Juni (18-20°C)
Bittervoorn	April-Juni
Tiendornige stekelbaars	Maart-April (10-12°C)
Vetje	April-Juni (18-22°C)
Kroeskarper	April-Mei (14-20°C)
Kleine Modderkruiper	April-Mei
Grote Modderkruiper	Maart-Mei (13-14°C)
Driedoornige stekelbaars	Maart-April

Hydrologie

De vispassage mag geen negatief effect hebben op het peilbeheer in de Groote Wetering, en de geldende streefpeilen dienen gehandhaafd te worden. Daarom zal de De Wit vispassage van stuw 204A worden voorzien van een afsluiter. Hiermee kan, door het tijdelijk afsluiten van de vispassage, waterverlies via de vispassage in perioden van watertekort worden voorkomen. Zowel de stuw als de afsluiter van de vispassage worden geautomatiseerd.

Het boven- en benedenstroomse waterpeil van de stuw wijzigt niet. Er is dan ook geen sprake van negatieve hydrologische effecten als gevolg van de maatregel.

1.5 Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd

Het streven is om na vaststelling van het projectplan en uitwerking van de definitieve ontwerpen te starten met de realisatie. De werkzaamheden zullen naar verwachting na 1 april 2018 starten. De doorlooptijd van de werkzaamheden bedraagt circa 10-12 weken. Bij de uitvoering wordt uiteraard rekening gehouden met de leefbaarheid en bereikbaarheid van de directe omgeving.

Het werkterrein is voornamelijk bereikbaar via eigen grond en openbare wegen, maar ook gronden van derden kunnen hiervoor deels noodzakelijk zijn. Voorafgaand aan de aanbesteding van het werk dienen waar nodig overeenkomsten afgesloten te worden voor tijdelijke ingebruikname van werkstroken op gronden van derden.

Tijdens de realisatie van het werk zal de Groote Wetering bovenstrooms en benedenstrooms van het werk worden afgedamd. De afvoer van de Groote Wetering wordt bewerkstelligd door een tijdelijke pompinstallatie, die het water van het bovenstroomse pand naar het benedenstroomse pand verpompt. De watergang tussen de afdammingen wordt drooggehouden door het toepassen van bronbemaling, eventueel in combinatie met een open bemaling, zodat de stuw, waterbeheersingsgemaal en vispassage

inclusief fundatie in den droge kunnen worden uitgevoerd. Het bronneringswater wordt geloosd op het benedenstroomse pand. De uitvoerende partij dient een bemalingsplan op te stellen en ter goedkeuring in te dienen.

1.6 Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen.

Beperken nadelige gevolgen van het plan

Er zijn geen nadelige gevolgen van het plan voorzien

Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering

Ter beperking van de nadelige gevolgen van het plan tijdens de uitvoering worden de volgende maatregelen getroffen:

- er wordt gewerkt volgens de gedragscode Flora en faunawet;
- indien aan de orde zal er een omleidingsplan en bereikbaarheidsplan worden opgesteld ten behoeve van de uitvoering van het werk en met in achtneming van de veiligheid voor de omgeving;
- met de aanleg van de nieuwe constructie zal bronbemaling worden toegepast. De periode van toepassing hiervan is echter kort en negatieve hydrologische effecten worden dan voor betreffende locaties ook niet verwacht. Indien nodig kan tijdens de uitvoering, bij toepassing van bronbemaling, een retourbemaling ingesteld worden om eventuele hydrologische effecten op de omgeving uit te sluiten.

Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de verordening schadevergoeding van het waterschap Aa en Maas.

1.7 Legger, beheer en onderhoud

De in dit projectplan beschreven maatregelen leiden niet tot een aanpassing van de ligging en/of afmeting van het profiel van vrije ruimte en de beschermingszone.

Als gevolg van de in dit projectplan opgenomen maatregelen is aanpassing van de Legger aan de orde. Na afloop van de werkzaamheden worden de stuw, waterbeheersingsgemaal en vispassage in de legger van het waterschap opgenomen dan wel aangepast.

De legger beschrijft de eisen naar ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken op grond van waterstaatkundige eisen moeten voldoen en heeft als zodanig geen rechtsgevolg. De legger volgt de waterstaatkundige besluitvorming, zoals de vaststelling van het onderhavige projectplan. Tegen deze vaststelling staat rechtsbescherming open (zie Deel 3 van dit plan)

Dit wil overigens niet zeggen dat er geen sprake kan zijn van geringe, niet fundamentele, afwijkingen tussen het oorspronkelijke plan en de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen. De uiteindelijke maatvoering (dus na de revisiemeting) is bepalend voor de nieuwe legger.

Beheer en onderhoud passages

De stuw, waterbeheersingsgemaal en vispassage worden beheerd en onderhouden door het waterschap.

Het beheer en onderhoud van de De Wit vispassages bestaat voor een groot deel uit controle en het oplossen van verstoppingen. De vispassage wordt ten behoeve hiervan aan de bovenzijde voorzien van eenvoudig te verwijderen roosters, zodat de kamers bereikbaar zijn voor het verwijderen van vuil.

In tabel 2 staat een overzicht van het benodigde beheer en onderhoud en de frequentie en periode van uitvoeren:

Tabel 2. Onderhoud vispassage

Activiteit	Periode	Frequentie
Vispassage geheel nalopen aan begin migratieperiode: afdekroosters lichten en grof materiaal (bladeren, takken) verwijderen	Januari	1x / jaar
Maandelijkse controle tijdens migratieperiode: inspectie kamers op verstoppingen	Maart - Juli / Augustus	1x / maand
Bodem vispassage controleren: Bezonken sediment verwijderen en stortsteen aanvullen indien nodig	Najaar / Winter	1x / 10 jaar

2 Verantwoording

2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Waterwet

Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld, met daarin een beschrijving van het werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd en een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet waaronder

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 2.1).

Onderhavig projectplan voldoet aan de hierboven genoemde vereisten. Het plan combineert maatregelen ter voorkoming van wateroverlast (vergroten afvoercapaciteit) met het realiseren van ecologische doelen.

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Kaderrichtlijn Water is een Europese richtlijn die voorschrijft dat de ecologische toestand van de Europese wateren aan bepaalde eisen moet voldoen. In de richtlijn is een indeling gemaakt in stroomgebieden. Het gebied van waterschap Aa en Maas valt onder het stroomgebied Maas.

Waterbeheerders en overheden zijn zelf verantwoordelijk voor het doorvertalen van de KRW doelstelling in het eigen beleid en in concrete maatregelen om de toestand van het watersysteem op orde te krijgen. Onderhavig projectplan draagt bij aan de ontsnippering van leefgebieden van vissen en daarmee aan een natuurlijker en gezonder visstand in de Grote Wetering en daaraan verbonden waterlopen. Hiermee levert het plan een bijdrage aan de doelstellingen van de KRW.

2.2 Verantwoording op basis van beleid

Waterbeheerplan 2016 – 2021

In het Waterbeheerplan (WBP) is vastgelegd welke doelen waterschap Aa en Maas nastreeft en welke maatregelen getroffen worden om die doelen te halen. Deze doelen zijn ondergebracht in programma's. In het programma Gezond en Natuurlijk Water zijn doelen vastgelegd gericht op een ecologisch goed functionerend watersysteem met een goede waterkwaliteit. Het waterschap heeft de doelen uit de Kaderrichtlijn water op deze manier doorvertaald in het eigen beleid. Het streven naar een gezonde visstand en het opheffen van vismigratieknelpunten zijn binnen dit programma belangrijke opgaven. In het WBP is vastgelegd dat in de periode 2016 – 2021 80 vismigratieknelpunten moeten worden opgelost. Stuw 204A is aangewezen als één van deze 80 op te heffen knelpunten.

2.3 Benodigde vergunningen en meldingen

De volgende vergunningen en meldingen kunnen benodigd zijn. Hierbij is kort weergegeven op welke onderdeel van de werkzaamheden de vergunning of ontheffing betrekking heeft:

- watervergunning. Aan de orde voor onttrekken van grondwater voor tijdelijke bronnering of bemaling bij realisatie van kunstwerken. (Valt onder dit projectplan);
- omgevingsvergunning (o.a. bouw, aanleg en sloop);
- ontheffing Flora- en faunawet. Aan de orde bij werkzaamheden nabij beschermde planten en dieren;
- melding lozen buiten inrichtingen. Aan de orde voor lozen van tijdelijke bronnering en bemaling. (Valt onder dit projectplan);
- melding activiteitenbesluit. Aan de orde voor het inrichten van een werkterrein, depots, etc.;
- melding Besluit Bodemkwaliteit. Aan de orde voor het toepassen van grond, slib of steenachtige bouwmaterialen en/of het tijdelijk opslaan van grond en/of slib.

Deze vergunningen en meldingen zullen een aparte procedure doorlopen bij de betreffende bevoegde gezagen.

2.4 Benodigde onderzoeken

De volgende onderzoeken kunnen benodigd zijn:

- grondmechanisch onderzoek. Dit onderzoek ten behoeve van het definitieve ontwerp is uitgevoerd;
- onderzoek naar Niet Gesprongen Explosieven (NGE). Het vooronderzoek is opgestart. Doordat op de locatie reeds bouwactiviteiten hebben plaatsgevonden (realisatie stuw), worden geen vondsten verwacht;
- archeologisch onderzoek. Doordat op de locatie reeds bouwactiviteiten hebben plaatsgevonden (realisatie stuw en waterbeersingsgemaal), worden geen vondsten verwacht;
- onderzoek bodemkwaliteit. Ten behoeve van het bestek wordt nog een (water)bodemonderzoek uitgevoerd.

3 Rechtsbescherming

Uitgebreide procedure conform afdeling 3.4 Awb

Zienswijze

Als een ontwerp-projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt door publicatie op www.aaenmaas.nl/bekendmakingen. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Voordat het waterschap een definitieve beslissing neemt, kunnen belanghebbenden en ingezetenen gedurende deze periode hun zienswijze op dit ontwerp-projectplan kenbaar maken. Dat kan schriftelijk of mondeling. Een reactie moet vóór afloop van de termijn bij het waterschap zijn ingediend. In beginsel kunnen uitsluitend degenen die tijdig een zienswijze hebben ingediend, tegen het definitief vastgestelde plan beroep instellen.

Beroep en hoger beroep

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt door publicatie op www.aaenmaas.nl/bekendmakingen. Tegen het plan staat gedurende zes weken de mogelijkheid tot beroep open. Gedurende zes weken vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank. Belanghebbenden die tijdig een zienswijze hebben ingediend en belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen te hebben ingediend, kunnen beroep indienen. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingediend bij de Raad van State.

Crisis- en herstelwet

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Belanghebbenden wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Verzoek om voorlopige voorziening

Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kunnen belanghebbenden gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamd “verzoek voor het treffen van een voorlopige voorziening” indienen bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank. Ook in dat geval is griffierecht verschuldigd